

Regeringen politiserer ministerierne

Der kan være flere gode grunde til at oprette politiske sekretariater, som man nu gør i Statsministeriet. Men regeringen bør udarbejde retningslinjer for, hvilke beføjelser de højtlojnetede rådgivere skal have, skriver Tim Knudsen, tidligere professor i statskundskab

politisk set

AF TIM KNUDSEN

indland@k.dk

I forlængelse af at statsminister Mette Frederiksen (S) er ved at oprette et politisk sekretariat i Statsministeriet med den politisk rekrutterede socialdemokrat Martin Rossen som chef, vil børne- og ungdomsminister Pernille Rosenkrantz-Theil (S) også oprette et politisk sekretariat. Flere ministre følger muligvis med i samme retning. I disse sekretariater vil blive ansat socialdemokratiske ministerhjælpere med titler af særlige rådgivere.

Disse tiltag har rejst en del debat, men mange journalister og politikere forstår ikke at skille de forskellige problemstillinger fra hinanden. Man må også mistænke nogle politikere for bevidst at gøre debatten uklar, så vælgerne ikke forstår den.

Der er for det første en diskussion af, om det overhovedet er godt at få flere

partipolitisk ansatte ind i ministerierne. Tilhængerne af det mener, at det vil styrke demokratiet. Modstanderne, at det vil nedbryde embedsfolkernes saglige og politisk neutrale embedsværk.

Modstanderne har ifølge tilhængerne et romantiseret gammeldags billede af ministerierne. Tilhængerne mener, at det er diskutabelt, hvor politisk neutralt embedsværket er. Men fremfor alt mener tilhængerne, at tiden er løbet fra det nuværende system.

I gennem mange år har især departementscheferne været trukket stadig mere ind i at give politisk rådgivning til ministre. Det har ifølge tidligere departementschefer som Jørgen Rosted og Jesper Zwisler ført til, at alt for meget tid går med den opgave. De har ikke tid til at pleje deres organisation. Der skabes for mange skandalesager.

Embedsværket formår ifølge kritikere af det bestående alligevel ikke at give en tilstrækkelig kreativ rådgivning, der er tilpasset skiftende regeringers behov. Dertil kommer, at især de ledende ministre har behov for rådgivning, der ligger langt uden for deres ministerområde.

Jesper Zwisler har som eksempel nævnt, at da han var departementschef for en socialminister, som også sad i regeringens koordinationsudvalg, skulle han rådgive ministeren i spørgsmål om Arktis, et område, som hverken han eller ministeren vidste noget om. Og der var sparsomt med tid til at sætte sig ind i det.

Min vurdering er, at kritikken af det bestående har meget for sig. Men tilhængerne af ændringer kniber helst uden om de næste problemstillinger. Nummer to opstår, fordi de politiske sekretariater bemandede med en blanding af politisk rekrutterede og almindelige embedsmænd. Og hvis man, som det sker i Statsministeriet, gør den socialdemokratiske rådgiver Martin Rossen til stabschef, får han instruktionsbeføjelser

◀ Martin Rossens beføjelser er uklare, og "dette rod kunne være undgået, hvis man havde udpeget Rossen til viceminister for statsministeren", skriver Tim Knudsen. – Foto: Mads Claus Rasmussen/Ritzau Scanpix.

over almindelige embedsmænd. Frygten er, at det kan føre til, at almindelige embedsmænd trækkes ind i løsningen af klare partipolitiske opgaver.

Nummer tre er, at Martin Rossen også er placeret i regeringens to mest magtfulde ministerudvalg: Koordinationsudvalget og Økonomiudvalget. Uden at han som minister står til parlamentarisk ansvar.

Det er første gang, siden man i 1940 oprettede de første ministerudvalg, at man placerer en ikke-minister i regeringsudvalg, som udøver magt over de almindelige fagministre. I Økonomiudvalget tager man eksempelvis stilling til fagministrenes andragender om bevillinger. At Mette Frederiksen i forbindelse med, at et medlem af et ministerudvalg unddrages parlamentarisk ansvar, kan tale om demokratisering, er kækt.

En fjerde problemstilling opstår, fordi departementschefen i Statsministeriet formelt har instruktionsbeføjelser over Martin Rossen. Men Rossen sidder i regeringsudvalgene. Dermed bliver han i

den egenskab i en vis forstand departementschefens overordnede, samtidig med at han er hans underordnede.

Dette rod kunne være undgået, hvis man havde udpeget Rossen til viceminister for statsministeren. Tilmed har man givet Rossen en løn, der ligger langt over andre særlige rådgivere. Den lyder på 1.229.578 kr. plus et betydeligt pensionsbidrag. Lønnen er næsten dobbelt så stor som den dårligst gagerede særlige rådgiver, som får 682.989 kr. Og den er tæt på de lavest lønnede ministre.

Desuden kunne man overveje konsekvent at udnævne politisk rekrutterede til de politiske sekretariater. Regeringen bør nedsætte et udvalg for at skabe retningslinjer for, hvordan politiske sekretariater bemandede, og hvornår en politisk rekrutteret skal have status af viceminister eller særlig rådgiver. Den ville dermed spare sig selv for meget kritik. Kun dumstædighed kan forhindre regeringen i at gøre det rigtige i denne sag. ■

Tim Knudsen er uafhængig politisk kommentator og tidligere professor i statskundskab ved Københavns Universitet.

Historiske huse risikerer nedrivning

Slots- og Kulturstyrelsen er i gang med en bølge af affredninger af historiske huse, og ansvaret for bygningerne overgår til kommunerne. Men bevaringen af de kulturhistoriske værdier er ikke sikret hos kommunerne, advarer lektor fra Kunstakademiets Arkitektsskole

AF LINDA CORFITZ JENSEN

corffitz@k.dk

På Slotsgade og Nygade i Aabenraa er 11 boliger fra 1700- og 1800-tallet blevet affredet. I det fine historiske Ribe er otte huse blevet affredet, og Slots- og Kulturstyrelsen er nu nået til de sidste affredninger, som primært er beliggende i hovedstaden – her er blandt andet affredet et hus fra 1600-tallet.

Bølgen af affredninger begyndte at rulle i 2012, men den er taget til, og sidste år blev 81 huse affredet, hvilket er det højeste antal, siden Danmarks Statistik begyndte at føre statistik på området i 2012.

Affredningen af husene betyder ifølge kendere, at det historiske kulturmiljø i byerne kan være truet af altaner, store kviste, ekstra tagetager, forfald og i værste fald nedrivning. Når bygningerne bliver affredet, bliver de oftest udpeget som bevaringsværdige, hvorefter kommunerne får ansvaret for at passe på de kulturhistoriske værdier. Men ifølge eksperter passer ikke alle kommuner godt på deres bygninger.

Bølgen af affredninger fra Slots- og Kulturstyrelsen er kommet efter, at styrelsen fra 2010 til 2016 gennemgik Danmarks omkring 9000 fredede huse. Bygningerne tæller alt fra et baggårdstoilet til statens slotte. Styrelsen har affredet husene, fordi Det Særlige Bygningssyn, der rådgiver kulturministeren i bygningsfredningsspørgsmål og som består af fagfolk, har vurderet, at husene ikke har tilstrækkeligt stærke fredningsværdier til at blive på listen. Bygningen skal nemlig have værdier på nationalt plan og fortælle historien om tiden, som den repræsenterer.

Enhedschef for Center for Kulturarv i Slots- og Kulturstyrelsen, Merete Lind Mik-

kelsen, fortæller, at for langt de fleste fredede huse findes der i forvejen flere og bedre eksempler på bygningstypen, og at husenes indre ikke har nogen fredningsværdi. Eksempelvis er den gamle rumfordeling væk, og der er etableret storrumskon-torer.

Men i langt de fleste tilfælde har selve facaden været årsagen til den oprindelige fredning, og ejerne har derfor bevaret facaderne ved at bruge historiske teknikker og materialer til at vedligeholde bygningerne. Nu frygter blandt andre lektor Søren Vadstrup med speciale i bygningsbevaring fra Kunstakademiets Arkitektsskole, at facaderne risikerer at blive udstyret med eksempelvis altaner eller store kviste.

"Der er noget historisk i det. Et gammelt hus er ikke skabt til eksempelvis en altan. Vinduerne passer ikke til det, og arkitektonisk er det helt galt. Især bør man opretholde fredninger ved husrækker i historiske miljøer. Ellers kan det komme til at se forfærdeligt ud."

Han plæderer for, at Slots- og Kulturstyrelsen i stedet for at affrede hele bygningen oprettholder fredningen af facader og tag, som Bygningsfredningsloven rummer muligheden for.

Søren Vadstrup er også skeptisk over for, at bevarelsen af de gamle huse nu skal håndhæves af kommunerne. "At et hus er bevaringsværdigt, er ikke en reel sikkerhed. Kommunen har ikke magtmidler til at sikre noget som helst andet end en nedrivning. I kommunerne er det meget nemmere for en ejer eller entreprenør at påvirke beslutningerne. De grove gør, som de vil, mens andre får lov af vennerne på rådhuset."

Lektoren nævner dog, at nogle kommuner, såsom

▲ I Slotsgade i Aabenraa har Slots- og Kulturstyrelsen affredet fem huse. I alt er 15 ejendomme blevet affredet i Aabenraa. – Foto: Leif Schack-Nielsen/Ritzau Scanpix.

Rettigheder og pligter, når man ejer et fredet hus

► Hvis man ejer et fredet hus, har man ansvar for, at bygningen vedligeholdes i forhold til det historiske udgangspunkt. Ejeren skal sørge for at bruge de historisk korrekte materialer og teknikker til at bevare huset. Til gengæld kan ejeren trække 25 procent af udgifterne til bevaring fra i skat, og ejeren kan under særlige vilkår undgå at betale grundskyld. Danmarks Statistik har opgjort affredninger siden 2012:

- 2012: 13 affredninger.
- 2013: 24 affredninger.
- 2014: 21 affredninger.
- 2015: 10 affredninger.
- 2016: 8 affredninger.
- 2017: 34 affredninger.
- 2018: 81 affredninger.

KILDE: DANMARKS STATISTIK

Dragør, Ribe, Ærø, Helsingør og Køge, er dygtige til at passe på kulturarven lokalt. Men han fortæller også, at i andre kommuner bliver især enkeltstående, bevaringsværdige huse revet ned for udviklings skyld.

Et eksempel på, at et bevaringsværdigt hus ikke nødvendigvis er sikret af kommunen, er de nu nedrevne gamle slagtergårde på Vesterbro i København. Det fortæller Karen Margrethe Olsen, der er formand for Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur. Hun er også meget forbeholden over for affredningerne.

"Når bygningerne bliver affredet, så er vi på Herrens mark. Groft sagt, så er det ikke en toprioritet for kommunerne at passe på bevaringsværdige bygninger. Kommunerne har andre prioriteter. De har svært ved at sige nej, hvis der kommer en ejendomsudvikler og peger på en grund og siger, at han gerne vil købe den, hvis han må rive bygningen ned og bygge nye lejligheder. Det er, hvad mange kommuner forstår ved udvikling. Så kommer der en ny ejendom, der ikke er bygget til hovedgaden eller torvet, hvilket ødelægger det samlede miljø."

Merete Lind Mikkelsen fra Slots- og Kulturstyrelsen erkender, at mulighederne for sikring af de kulturhistoriske værdier er svagere i kommunalt regi.

"Vi er bevidste om, at kommunerne kan have andre prioriteringer end at passe på de gamle huse, men vi følger bygningsfredningsloven. Vi kan ikke lade være med at affrede bygninger, der reelt ingen fredningsværdier har, fordi vi frygter, at nogen ikke vil passe ordentligt på bygningerne. Men vi forventer da, at kommunerne passer på deres lokale kulturarv, og det er jo også oftest tilfældet". ■

Strandenge kan tage toppen af plage fra fredede bramgæs

Store flokke af gæs hænger landmændenes marker i vinterhalvåret. Her æder de løs af afgrøderne, men med den rigtige indsats kan de uønskede gæster i stort tal skubbes til områder, hvor de ikke gør skade. Det er én af de foreløbige konklusioner i et stort forskningsprojekt fra Aarhus Universitet og Landbrugets videncenter SEGES, som skal give ny viden om, hvordan den voksende millionbestand af de fredede bramgæs kan håndteres, så gæssene giver færre markskader, skriver DR.

Gæssene vil nemlig om foråret lige så gerne gå og gnave i græsset på strandenge og naturarealer som at æde løs af markerne med friske spirer af korn. Skræmmemetoder kan forværre problemet. Men skal strandengene fungere som frizoner for gæs, er det vigtigt, at de faktisk ligger hen som enge, og det er bestemt ikke tilfældet alle steder.

Forskningsprojektet vil fortsætte til efteråret. Her vil forskerne se på, om man kan presse gæssene over på marker, hvor der ligger roe-affald. ■

Udlæg for restancer til det offentlige

Gældsstyrelsen foretager fra den 28. august 2019 udlæg for restancer til det offentlige, som inddrives af restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, og hvor betalingsfristens udløb er den 19. august 2019 eller tidligere.

Har du spørgsmål? Du er velkommen til at ringe til 70 15 73 04.

Venlig hilsen
Gældsstyrelsen
www.gældst.dk

Gældsstyrelsen er en del af Skatteforvaltningen

GÆLDSSTYRELSEN

Anbefaling: Bøger til skolestart

Få de bedste råd af førende eksperter og giv børn og børnebørn en god skoletid. Bliv klar til start med bøger, der sætter fokus på børns trivsel. Køb bogen "Den store bog om skolebørn – værd at vide om barnet 6-10 år" af familieleder Lola Jensen. Bogen giver god inspiration til livet som familie med skolebørn.

Køb bogen til kun 150 kr. Spar 149 kr.

Tilbuddet gælder kun til den 1. september.

Bliv inspireret og køb bogen på www.k.dk/skolestart

Populær bog
Særligt tilbud til
abonnenter